

Център Амалипе

Месечен бюлетин

Януари 2007, брой 1

В броя:

• **ВАСИЛИЦА 2007** – една невероятна веселба

Велико Търново – 1-2

Попово - 3

с.Водолей - 3

Не сте сами!!! - 4

БНТ - 4

• Диференцираното заплащане на учителския труд
Позиция на Център „Амалипе”
Стр. 1, 3

• Проект за Национален план за действие по заетостта за 2007 г.
Позиция на Център „Амалипе”
Стр. 4, 6

За Василица

Няколко

любопитни неща

за празника –

стр. 5

Василица – една невероятна веселба

Велико Търново

Невероятно посрещане на Василица организираха във Велико Търново на 15 януари. Над 100 деца от областта, изучаващи „СИП Фолклор на етносите – ромски фолклор” се събраха в сградата на ДНА в старата столица, за да честват заедно с песни, танци и драматизации на приказки ромския „Банго Васил”. Празникът се провежда за четвърта поредна година от Центъра за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе” и бе отново под патронажа на областния управител на Велико Търново Тошко Никифиров.... – продължение на стр. 2

Диференцирането заплащане на учителския труд

В свое интервю от 7 януари министърът на образованието и науката Даниел Вълчев разясни своите идеи за диференцирано заплащане на учителите. “Според министъра стимули трябва да получат учителите, чиито ученици постигат най-добри успехи, както и преподавателите, които работят с ромчета, талантиливи деца или такива със специални образователни потребности.”¹

Макар на пръв поглед тази идея да изглежда като благоприятстваща образователната интеграция на ромските

деца, изказана и реализирана по този начин тя на практика стигматизира ромските ученици като по-особена група “трудни деца” и подпомага тяхната сегрегация в отделни “цигански” училища. Основание да твърдим това ни дават следните аргументи:

Първо, така изказана **идеята акцентира на количествен, а не на качествен подход спрямо ромските деца: ще се поощрява работата с ромски деца, а не качеството на работа с тях.** Т.е. акцентира се на броя ромски деца, с които учителя работи, а не на интеркултурните знания и умения, които педагогът трябва да има за да работи по-ефективно с тези деца

....Продължение на 2 стр.

Василица 2007!!!

Продължение от 1стр.

“Всяко тържество, в което участваме мотивира учениците все повече и повече”

*Славка Тодорова
Учител в с. Крушево*

...За разлика от други години, тази на празненството дойде самият Банго Васил, за да поздрави всички събрали се да честват името му. С приканвания ”Мавъл, мавъл” децата го посрещнаха и подлагаха банкноти под краката му навсякъде, където той стъпваше, спазвайки една от старите ромски традиции. Свети Васил покани от сцената „важните” гости от

първия ред да го поздравят - кметът на В. Търново д-р Румен Рашев, заместник - областните управители Марияна Бояджиева и д-р Иво Найденов, г-жа Г. Трифонова, съветник на министъра на ДААР. Освен тях празненството уважиха и секретарят на община В. Търново г-жа Мина Илиева, г-жа Румяна Йорданова Началник на Отдел „Образование” и др. Не се мина и без музиката на златаришкия духов

оркестър „Репортерите”, които отново огласиха града със завладяващите ромски ритми.

В края на изпълнението си всяко дете получи пълна торба с лакомства за награда. „Това е най-успешното и хубаво честване на Василица, което сме правили досега”, сподели главният инициатор на събитието Деян Колев.

Диференцираното заплащане на учителския труд

От страница първа

... Второ, използваният количествен и компенсаторен подход стимулира сегрегацията, а не интеграцията на ромските деца. Прилагането на изказаната по този начин идея би стимулирала преди всичко учителите в сегрегирани ромски училища (които работят с по-голям брой ромчета), а не учителите в смесените училища. Това би била дълбоко погрешна практика, тъй като ще умаловажи усилията, знанията и уменията на учителите от смесените училища за интегриране на ромските деца в нормална образователна среда. Правилният подход би бил да се стимулират именно тези усилия.

Център за междуетнически диалог и толерантност “Амалипе” изразява своята подкрепа за идеята да се предвиди по-високо заплащане на учителите, работещи за образователната интеграция на ромските деца! Но това не бива да става по механичен начин на базата на количествени критерии. Трябва да се стимулират положените от учителя усилия и използваните от него интеркултурни методи и средства, а не факта, че преподава на ромски деца. Трябва да се стимулира интеграцията на ромските деца в нормална образователна среда, а не тяхната сегрегация в отделни училища. Център “Амалипе” настоява при определяне на диференцираното заплащане, което учителите ще получават от 1 юли 2007 г. един от водещите критерии да бъде “използване на интеркултурни методи и средства от учителя” като бъде разработена система от индикатори, поощряваща качеството на учебния процес в етнически смесена среда.

Община Попово чества Василица като Ден на ромската култура

За четвърта поредна година Община Попово чества Василица като официален празник – Ден на ромската култура. Тържествата се проведоха в Дома на културата – гр. Попово на 12 януари и включваха концерт на училищата, в които се изучава СИП “Ромски фолклор”, изложба на детски рисунки, конкурс за есе, конкурс за индивидуални изпълнители на традиционни танци. Тържествата бяха открити от д-р Л. Веселинов – кмет на Община Попово.

Над 120 ученика от 6 училища в Общината и самодейци от три общински читалища представиха пред препълнената зала на Дома на културата ромски, български, българомохамедански и турски фолклор. Virtuozни изпълнения на кючек, ръченица, хоро и модерни танци, драматизации на традиционни ромски и български приказки, и възстановка на празнични ритуали съставяха основната част от програмата. Журито с председател Деян Колев и членове Петя Габровска, Д. Парашкевова, Н. Ботева и И. Неделчева присъди наградата за отлично представяне на ОУ “Св. Климент Охридски” с. Гагово. Бяха присъдени още 8 колективни и 5 индивидуални награди.

За участниците бе организирана прожекция на филма “Откраднати очи”, представящ насилието над мюсюлманите в България по време на “възродителния процес” и детска дискотека.

Василица се чества като Ден на ромската култура в Попово от 2004 г. по инициатива на ЦМЕДТ „Амалипе”

Ученици възстановиха ромските традиции на Василица в с. Водолей

Ученици от ОУ “Хр. Смирненски” – с. Водолей, изучаващи СИП “Ромски фолклор” възобновиха честванията на Банго Васил в с. Водолей, Община В. Търново. По инициатива на учителката Дияна Димитрова на 13 януари в домовете на Юсеин и Ася Антонови и на Анка и Веселин Спасови беше организирана възстановка на традиционните за ромите-мюсюлмани от

с. Водолей ритуали, свързани с празника Банго Васил. Във възстановката взеха участие както учениците, така и техните родители. Включиха се и много семейства от ромската махала. Местният ромски музикален състав пренесе честванията на открито като събра всички роми от селото с виртуозните си изпълнения. “Традицията да се отбелязва Банго Васил е била постепенно изоставена от местните

роми през 90-те години на 20 в. Днес тя бе възстановена и това стана благодарение на учениците, които вече пет години изучават СИП “Ромски фолклор” – сподели Д. Димитрова – Радващо е, че училището отново изпълнява възрожденската си функция да буди народния дух – този път, духът на ромския етнос” Тържествата бяха отразени от всички местни медии, както и от Канал 1, Нова ТВ и ТВ “Европа”.

Ромски деца се включват в кампанията “Не сте сами”

В неделя сутринта, точно на 14 януари – нощта на бурните сурвакания по случай Василица, в студиото на предаването „Чай” на БНТ новогодишно настроение внесоха децата от с. Водолей, Великотърновско. С погачи, ракия и под съпровода на кларинет те осурвакаха на живо в ефир водещия Драгомир Драганов и пресъздадоха за зрителите посещането на празника. Поводът за тяхната празнична екскурзия до София бе поканата за гостуване към Център „Амалипе”

Четиристотин васильовденски (новогодишни) картички ще изработят и изпратят в Либия деца от училищата, в които се изучава ромски фолклор.

Акцията е част от кампанията “Не сте сами” и бе обявена на 15 януари по време на честванията на Василица – Ромската Нова Година във В. Търново.

Картичките ще бъдат изпратени до българските медицински сестри, а също и до заразените със СПИН либийски деца. Това ще стане чрез Министерство на външните работи, като чрез него ще бъдат установени контакти и с Фондация “Кадафи”, събщи Деян Колев, председател на Център “Амалипе”.

“Нормално е децата да търсят начин да покажат своята съпричастност с невинно обвинените български медицински сестри – посочи Славка Стефанова, която координира акцията – Също толкова нормално е, че търсят начин да покажат съпричастност и със заразените от СПИН либийски свои връстници. Това са човешки същества, погубени не от нашите сестри – целият свят знае това.”

Очаква се в акцията да се включат ученици от над 200 училища, в които се изучава СИП “Фолклор на етносите – Ромски фолклор”.

Становище на ЦМЕДТ “Амалипе” по Проекта за Национален план за

Проектът за Национален план за действие по заетостта за 2007 г., предложен от МТСП има свои достойнства, които трябва да бъдат отчетени:

1. Сред целевите групи **експлицитно** са включени безработните роми;
2. Един от акцентите сред заложените действия е “интегриране на неравнопоставените групи в пазара на труда, **и по-специално на ромското малцинство**”;
3. В Плана се предвижда продължаване на програми, насочени към ромската общност или даващи заетост на много роми: Национална програма за ограмотяване и квалификация на ромите, “От Социални Помощи към Осигуряване на Заетост” (ОСПОЗ), Старт в кариерата и др.

В същото време Проектът за НПДЗ има определени слабости, които възпрепятстват ефективната интеграция на ромската общност на пазара на труда:

1. Цялостна слабост на Плана е ниската степен на конкретност: Голяма част от заложените дейности са по-скоро програмни намерения – добри по своя характер, но неподкрепени с конкретни параметри, срокове и цифри. Това е проблем на целия План, но в особена сила той важи за дейностите, насочени към интеграция на ромите.
2. При определянето на очакваните резултати (стр. 19) липсват очаквани резултати сред ромската общност: Без конкретни индикатори за ромската общност (напр. до колко процента ще намалее безработицата сред ромите, какъв ще бъде процента на заетост, броя на наетите роми и т.н.) Планът не може да ангажира никоя институция.... – *Продължение на стр.6*

Василица

Васильовден, или Банго Васили (буквално "Куцият Васил") се празнува от всички ромски групи в България. Повсеместно е известен като "Ромската Нова Година". При калдарашите и рударите празникът се празнува по-скромно, докато при йерлиите и особено при бургуджиите и музикантите той се явява основен празник, съизмерим единствено с Гергьовден.

Именно при бургуджиите и музикантите Банго Васили се празнува три дни, като дори се прави леко разграничение между Васильовден и Банго Васили - на 13.01. и 14.01. е Васильовден, а на 15.01. - Банго Васили. Това разграничение не се прави от калдарашите, рударите, както и от останалите йерлии (напр. хорахане-рома) в Централна България, които наричат и трите дни "Банго Васили".

Празничната вечеря включва редица ястия като сварен петел или гъска, сърми (често с късмети - дрянови пъпки), баница с късмети, богато украсена питка (също много често с късмети) или обреден хляб - кулак, вино, ракия и др. При бургуджиите се поставя също така шепа сурово жито (от житото, което варят за Никулден и Коледа) и шепа суров ориз (от ориза, с който се сварява петела). При дръндарите задължително се слага т.нар. "циганска манджа" (със суха бамя и сухо домати). При бургуджиите от кв. Калтинец (гр. Г.Оряховица) и при музикантите от гр. Златарица, с. Салманово, Ивански и др. е традиция (или по-скоро: е било традиция) на масата да се поставят и богатствата, които семейството има - злато, пиндари, накити...обичайно вечерята започва с прикаждане и благославяне. Задължително се целуват ръце на родителите и по-възрастните членове на семейството за опрощаване на греховете през старата година и за благословия през новата.

Точно в полунощ настъпва Васильовден. Тогава член от семейството излиза отвън и преди да влезе отново вътре вика отдалече „Васили авела” (Васил идва) С влизането на човека вътре е дошъл и Васили.

Становище. . .

Продължение от 4 страница...

3. Тревога предизвиква твърде ниския индикативен бюджет, отделен за обучение и квалификация – едва 9 %. Смятаме, че субсидираната заетост и насърчителните мерки по ЗНЗ трябва да са по-тясно обвързани с придобиването на образование и квалификация.
4. Тревога предизвиква и чувствителното намаляване на средствата за програми, насочени към ромската общност или даващи заетост на много роми: Националната програма за ограмотяване и квалификация на ромите, ОСПОЗ и др.
5. Съществен пропуск в Плана е липсата на специални активни мерки, насочени към предоставяне на заетост за лицата, на които от 1 януари 2008 г. ще бъдат спряни месечните социални помощи по силата на чл. 12 в от Закона за социално подпомагане
6. Акцентите при прилагането на програма ОСПОЗ за 2007 г. (стр. 35-36) не стимулират в нужната степен включването на безработните роми съобразно техните умения и квалификация
7. Не се предвижда обвързването на **УЧАСТИЕТО** в Националната програма за ограмотяване и квалификация на ромите с получаването на документ, валиден за системата на българското образование
8. В частта си “2.3.1. **Намаляване на отпадането от училище...**” (стр. 40-41) е пропуснато “Въвеждане на принципите на интеркултурното образование”. Също така е нужно същата част от Плана да бъде допълнена с “Действия, насочени **КЪМ** привличането и задържането на момичета и девойки от малцинствата в образователната система”;
9. В частта 2.3.2. “**Подобряване на качеството и ефективността на образованието и обучението...**” (стр. 41-42) се предвижда засилено трудово обучение “в рамките на основното образование за учениците, които срещат трудности в учебния процес и/или са застрашени от отпадане” Това би стимулирало ранното напускане на образователната система и допълнителното сегрегиране на ромските деца.

ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ И ТОЛЕРАНТНОСТ „АМАЛИПЕ”

Велико Търново 5000, ул. „Христо Ботев” 2, п.к.113
ТЕЛ/ФАХ: (062) 600 – 224, center_amalipe@yahoo.com

Бюлетинът изготвя Атанас Стоянов